

2. Проблеми та перспективи удосконалення протидії діяльності суб'єктів господарювання з ознаками фіктивності [монографія]. – К.: Алерта, 2012. –298 с.

3. В РФ сейчас 1 млн «мертвых» фирм, часть которых используется для тяжких преступлений/Минюст [Электронный ресурс]. –<http://pravo.ru/news/view/62674/>.

4. Осика І. М. Огляд Міжнародного науково-практичного семінару «Протидія економічній злочинності» [Електронний ресурс] - <http://yandex.ua/yandsearch?rdrnd=371543&text=%>

5. Статистика МВС України /Сайт МВС України/ - <http://www.mvs.gov.ua> .

6. Діяльність конвертаційних центрів та податкові оптимізації в сучасних умовах [Електронний ресурс]. – http://www.ufin.com.ua/analit_mat/sdu/074.htm

7. Попович В.М. Роль кримінології у підвищенні запобіжного потенціалу наук, що утворюють організаційно-правову інфраструктуру запобігання злочинності// Митна безпека. – 2011. - № 1- 2. – с. 105 .

Бортник С.М.,

начальник підготовки фахівців для підрозділів кримінальної міліції
Національної академії внутрішніх
справ, кандидат юридичних наук

ОСНОВНІ НАПРЯМИ ЗАПОБІГАННЯ РАСИЗМУ ТА КСЕНОФОБІЇ В УКРАЇНІ

Запобігання расизму - це стратегічний напрям ідеологічної політики будь-якої держави. Будучи складовою такої діяльності, запобігання расизму водночас є також складовою запобігання злочинності. Отже, воно базується на тих загальних засадах запобігання злочинності, які вироблені теорією та практикою протидії злочинності.

Спираючись на базові положення теорії запобігання злочинності, *запобігання расизму та ксенофобії можна визначити як особливий вид соціального управління, напрям ідеологічної діяльності, який полягає в усуненні, нейтралізації чи обмеженні дії чинників (детермінант) расизму та ксенофобії, цілеспрямованому впливі за допомогою комплексу спеціально розроблених законних засобів на систему суспільних відносин, що складаються у сфері відносин з іноземними громадянами, що має за мету стимулювання фізичних та юридичних осіб до правомірної поведінки, толерантного та ввічливого ставлення до громадян інших рас.*

Усвідомлюючи наслідки проявів расизму та ксенофобії в Україні, за дорученням Президента України у структурі Міністерства внутрішніх справ створено відділ напрацювання та реалізації стратегії боротьби з етнічною злочинністю, у Службі безпеки – підрозділ із виявлення та припинення дій, спрямованих на розпалювання расової чи національної ворожнечі, а у Міністерстві закордонних справ запроваджено посаду Посла з особливих доручень із питань протидії расизму, ксенофобії та дискримінації.

В березні 2012 року Міністерство внутрішніх справ розробило План заходів по боротьбі з розповсюдженням у країні расизму та ксенофобії, яким визначено пріоритетні напрями діяльності з попередження та розкриття злочинів, що здійснюються на расовому ґрунті, протидії неонацистським і скінхедівським організаціям.

Щодо запобігання расистським злочинним проявам, то тут існують певні складнощі, зумовлені насамперед різноманітністю контингенту проти якого вчиняються такого роду протиправні дії.

З однієї сторони, загальні заходи безпеки населення покликані забезпечити правопорядок, охорону прав і законних інтересів будь-яких громадян, що знаходяться на території України.

З іншого боку, інтереси боротьби із злочинністю вимагають специфічних підходів до різних категорій населення, в тому числі іноземців та мігрантів.

Оскільки на кримінологічну ситуацію впливають кількісні і якісні параметри потоку іноземних громадян, остільки інтереси правопорядку вимагають як його оптимізацію, так і створення належних умов їхнього перебування, що зменшує ймовірність виникнення криміногенних факторів.

Досягнення цієї мети можливе лише шляхом удосконалення ідеологічного, політичного, економічного і духовного життя суспільства, тобто завдяки загальносоціальним заходам запобігання. Те, що запобігання расизму та ксенофобії залежить передусім від ефективного здійснення ідеологічних реформ в Україні, а вже потім – від якості правоохоронної діяльності, ні в кого ніяких сумнівів не викликає.

Без загальносоціальних, одними лише спеціально-кримінологічними заходами неможливо успішно нейтралізувати негативні прояви расизму та ксенофобії.

Однак, правові та правоохоронні заходи можуть дати позитивний ефект лише за наявності економічних і соціальних гарантій здійснення відповідних правових норм.

Таким чином, фактор всезростаючого напливу іноземців, осіб без громадянства та нелегальних мігрантів в Україну повинен враховуватися як у широкому аспекті – при плануванні соціально-економічного розвитку країни, регіону, міста, так і під час управління процесом боротьби зі злочинністю взагалі і расизмом та ксенофобією зокрема.

Здійснюючи запобігання расизму, як негативному соціальному явищу, необхідно реалізувати комплекс ідеологічних, виховних, соціально-економічних, політичних, правових, організаційних та інших заходів. Відповідно, у будь-якій сфері людської діяльності, яка стосується відносин з іноземцями та особами інших рас, потрібно застосовувати заходи запобігання, тобто створювати умови, які зменшуватимуть або нейтралізуватимуть вплив криміногенних чинників на поширення проявів расизму та ксенофобії.

На основі викладеного, слід зазначити, що усунення, нейтралізація чи обмеження дії соціальних передумов расизму та ксенофобії потребує системних змін в основних сферах соціального життя, насамперед у здійсненні ідеологічної політики.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Василевич В. В. Транснаціональна нелегальна міграція: стан і тенденції // Міжнародне співробітництво ОВС у боротьбі з транснаціональною злочинністю: тези доп. Міжнародної науково-практичної конференції, Київ, 24 березня 2010 р., - К.: КНУВС, 2010. – 272 с., С. 50-53.

2. Олефір В. І. Адміністративно-правове регулювання протидії нелегальній міграції та торгівлі людьми: Монографія / МВС України НАВСУ. – К.: Вид-во МВС України, 2004. – 306 с.

3. 55 лучших городов для жизни в Украине // Фокус. № 26 (190), 07.07.2010 г.

4. План заходів МВС України щодо протидії расизму та ксенофобії на період до 2014 р. / Розпорядження МВС України від 18.02.2012 р. № 94.

Сисоєва В.П.,

ад'юнкт кафедри кримінології та кримінально-виконавчого права
Національної академії внутрішніх справ

ЗАПОБІГАННЯ ПОРУШЕННЯМ ПОРЯДКУ ЗДІЙСНЕННЯ ОПЕРАЦІЙ З МЕТАЛОБРУХТОМ НА ЗАГАЛЬНОСОЦІАЛЬНОМУ РІВНІ

Запобігання злочинним посяганням на встановлений порядок здійснення операцій з металобрухтом, як і запобігання злочинам узагалі, має системний характер та здійснюється в різних сферах діяльності суспільства. Ми поділяємо думку В.В. Коваленка стосовно того, що профілактика злочинності